

[artikel i MH Møblers tidsskrift, september 2003]

Smukke tanker i smukke rum

af Hanne Hedtoft

En løbende udvikling

Smukke tanker tænkes bedst i smukke rum.

Skæve og uforudsigelige tanker trives bedst i skæve og uforudsigelige rum.

Sådan opsummerer Jørgen Reeckmann de tanker, man på Statens Pædagogiske Forsøgscenter (SPF) har gjort sig i forbindelse med det daglige arbejde på skolebiblioteket i almindelighed – og udnyttelsen af stedets ombyggede pædagogiske servicecenter i særdeleshed.

I slutningen af 2000 indviede man de ombyggede lokaler til brug for skolens pædagogiske servicecenter. Men dermed var arbejdet ikke færdiggjort. Stedet er under løbende udvikling, og i mange tilfælde er forandringerne ikke fremkommet ved ombygning – men simpelthen ved at tænke utraditionelt i selve indretningen. Selv udtrykker man på SPF det sådan, at man i alle henseender er i en afprøvningsfase. Og at den vigtigste erfaring, man allerede har gjort sig, måske er, at der ikke længere vil eksistere meget faste fysiske rammer om arbejdet.

Først og fremmest en idé

Statens Pædagogiske Forsøgscenter består af Skolen på Forsøgscentret for 8.-10. klasseset, Ungdomsbyen med kursusvirksomhed for 8.-10. klasseset samt SPF's formidlingsvirksomhed.

SPF har blandt andet til opgave at udvikle og perspektivere ideer for undervisning af folkeskolens ældste klasseset – og at afprøve ideerne i praksis. Undervisningen hviler på en række konkrete målsætninger, hvor den første lyder, at undervisningen skal være alsidig og udfordrende, så den kvalificerer til livet som menneske i en foranderlig verden.

Det foranderlige går igen i de tanker, man har gjort sig om udviklingen i det pædagogiske servicecenter. Og i det hele taget slår man fast, at mobilitet og fleksibilitet præger hverdagen på SPF.

Desuden understreger man, at det pædagogiske servicecenter først og fremmest er en idé – der udspringer af troen på, at alle har ret til adgangen til information og oplevelse. Og dermed mulighed for at fremme egen udvikling.

Men samtidig, slår man fast, er det også en materialiseret idé. Og ikke bare ånd. Det pædagogiske servicecenter fremstår også fysisk, og det er som sådan, det i første omgang opleves af brugerne. Det må aldrig fremstå som

statisk. Tværtimod skal rummet i hele sin udformning og med sit indhold provokere og stimulere brugerne.

Det gøres blandt andet gennem "pædagogiske benspænd", som Jørgen Reeckmann kalder de mange og forskellige indtryk, der gerne skal pirre nysgerrigheden, når man færdes i servicecenteret. Benspændene består eksempelvis af skilte med dagens talemåder med tilhørende forklaring. Ligeledes har man en stander med ugens digt, der kan være skrevet af en af skolens elever – og dagens ord, der er ledsaget af ordbøger, så man selv kan slå ordet op.

Så er der selvfølgelig også skiltet med ugens nye websted, der er placeret ved en gruppe computere, og på en række ure kan man se, hvad klokken er forskellige steder i verden. Ved siden af står en globus, så man rent visuelt kan få en fornemmelse af, hvad tidszoner er for noget. Og sådan kan man faktisk blive ved med at falde over pudsige opstillinger og finurlige skilte – hvilket præcist er hensigten med "benspændene".

De mange funktioners sted

Tilegnelsen af viden er ikke længere monopoliseret til klasseværelset. Det betyder i praksis, at eleverne gennem en proces, der er mere eller mindre styret af lærere, indsamler, bearbejder og videreformidler den information, som det pædagogiske servicecenter stiller til rådighed.

Dermed stiller det brudte monopol også nye og store krav til alsidigheden i det pædagogiske servicecenter. Det er ikke længere blot et lager for materialer – men nok så meget en aktiv arbejdsplads. Og såvel elever som lærere skal både kunne finde, anvende og instrueres i brugen af et bredt udvalg af undervisningsmidler.

Det kræver, at der både er rum for fordybelse alene eller i smågrupper. At der er rum for sparring mellem elever og lærere. At der er plads til instruktion i videoredigering, lydredigering og digital billedbehandling for både større og mindre grupper. At der er rum for elevernes projektarbejder og lærernes videreuddannelse. For nu blot at nævne nogle enkelte af de funktioner, som det pædagogiske servicecenter i dag skal kunne håndtere.

At skabe rum for så mange og varierende behov kræver naturligvis stor omtanke – og mod på at gå utraditionelle veje. Der er brug for større fællesrum, hvor der er mulighed for løbende at tilpasse indretningen. Og brug af møbler som rumdelere og markører er oplagte løsningsforslag. Helt overordnet handler det om at skabe fleksibilitet i indretningen – at sikre sig en stor grad af mobilitet i møbler og tilbehør.

Den der arbejder lærer...

Hele SPF's virksomhed tager udgangspunkt i pædagogiske principper, der siger: den, der arbejder lærer, viden skal tilegnes, viden kan ikke installeres af en udenforstående.

Og det pædagogiske servicecenters hele idé er netop at give mulighed for at opbygge viden. Dermed må det også være både vigtigt og legitimt at stimulere denne idé. Centret skal således for alle brugere være et trygt sted – men også et forvirrende sted. Brugeren skal mærke den udvikling og anderledeshed, som det udtrykkes, der skal være stedets kendemærke.

Jørgen Reeckmann understreger, at det pædagogiske servicecenter i sin fremtrædelsesform er et undervisningsmiddel. Og at den fysiske udformning påvirker de processer, der er afgørende for udviklingen af elevens kompetencer. Og så er vi tilbage ved de smukke tanker:

Smukke tanker tænkes bedst i smukke rum – skæve og uforudsigelige tanker trives bedst i skæve og uforudsigelige rum. Derfor er succeskriteriet for skolebiblioteket, at det aldrig fremstår som tilsandet, hverken fysisk eller åndeligt.

Artiklen bygger på samtale med skolebibliotekar Jørgen Reeckmann og dele af en artikel skrevet af servicecentrets tidligere skolebibliotekar, Jens Kostrup.